

Czachorowiada 5

Biuletynik poświęcony Czachorowski, Czacharowski, Czahroskim, Ciachorowski itp...

Rok 2, Numer 5, luty 2003

Czachorowscy h. Korab

„W XV wieku wieś zagrodowa Czachorowo składała się z około 10 zagród należących do drobnych dziedziców, posiadających również działki w sąsiednich wsiach. Niektórzy z nich przyjęli w XVI wieku nazwisko Czachorowski. Czachorowscy nie byli jednak nigdy dziedzicami całego Czachorowa. Wiadomo, że przynajmniej jedna z rodzin Czachoroskich była herbu Cholewa”

W późniejszych źródłach wymienianych jest także 4 inne herby: Rogala (1545, 1772), Trąby (1606), Habdank (1668, 1851, 1857), Korab (1527?, 1772, 1851). Herb Cholewa jest wymieniany przy Czachorowskich w roku 1563.

Wśród 6 najwcześniej wymienianych dziedziców częściowych z Czachorowa wymieniany jest także Jan Kapusta. Z tego okresu znanych jest również 5 przydomków (Kapusta, Rogala, Grzyb, Andryk, Jandziera) a nieco później pojawia się także Grab.

Jan Kapusta zmarł przed 1557. O jego synach wspomina się już w 1537, więc Jan Kapusta urodził się gdzieś około roku 1500.

Synowie Jana Kapusty:

- Józef Kapusta
- Bartłomiej
- Andrzej
- Sandosław
- Maciej (być może to Maciej ożeniony z Dorotą z Kolczyna, 1527)
- Lutek
- Stefan (1937, a może to Stefan Grzyb wymieniany w 1539?)

Spośród liczego potomstwa lepiej poznane są losy jedynie Józefa Kapusty. O pozostałych śladu nie ma. Prawie wcale.

Na powiązanie Jana Kapusty oraz jego potomków z herbem Korab wskazują dwie przesłanki:

1. Maciej, jeśli to ten co wymieniany jako mąż (1527) Doroty z Kolczyna. Jest to o tyle prawdopodobne, że sporo związków z Kolczyńskimi i praw do części w Kolczynie, chociażby u Józefa Kapusty.

Wszystkie drogi prowadzą do Czachorowa!

2. Związek z Dobrzenicami, a tam wykazani Czachorowscy h. Korab

1. Maciej

Wszystkie dane jakimi dysponuję – a są one zapewne w dużym stopniu niekompletne – wymieniają dwóch Maciejów z pierwszej połowy XVI wieku. Macieja syna Jana Kapusty (w 1537 najpewniej już jako dorosły) oraz Macieja Rogalę (1547). Ten drugi był zapewne h. Rogala. Zatem wymieniany przez Bonieckiego Maciej (1527) jako mąż Doroty Kolczyńskiej i zaliczany do Korabitów mógł być synem Jana Kapusty. Do ustaleń Bonieckiego należy podchodzić jednak z ostrożnością, gdyż pisze: „Czachorowscy h. Korab z Czachorowa, w powiecie kościańskim”. Myli więc Czachorowo wielkopolskie (w powiecie kościańskim) z Czachorowem mazowieckim, w którego sąsiedztwie jest właśnie Kolczyn. Zaś zapis „Wojciech w Prusiech 1504 r. (Kętrz.)” może dotyczyć Ziemi Dobrzyńskiej znajdującej się pod zaborami. Ale może błędne odniesienie do powiatu kościańskiego wynika z braków w wiedzy geograficznej.

Niezależnie od wątpliwości co do ustaleń Bonieckiego, przypuszczenie iż Maciej s. Jana Kapusty był Korabitą, wzmacnia związek brata Macieja – Józefa Kapusty z Kolczynem

„Józef nosił przydomek Kapusta, [w 1557 roku] był synem zmarłego Jana z Czachorowa. W 1582 roku zastawił swoje części w Kolczynie-Maliszach Stanisławowi Karwosieckiemu. W 1585 roku był żonaty z Dorotą córką Grzegorza Jawnego Kolczyńskiego”. Oczywiście ta Dorota nie mogła być chyba wcześniej wymienianą, bo działo się to blisko 60 lat później. Józef zmarł przed 1590, a więc zenił się w starszym wieku, z pewnością nie po raz pierwszy. Józef pozostawił synów Wojciecha i Marcina. Marcin był żonaty z Agnieszką Kolczyńską. Zmarł przed 1614 rokiem jako burgrabia płocki.” (*Lempicki 1997*).

Józef Kapusta miał co najmniej trzech synów:

- Marcin, żonaty z Agnieszką Kolczyńską (Gaje, Głochowo, Kolczyn)
- Wojciech
- Sędek, jego syn Stanisław Sędek przeniósł się do Dobrzenic

2. Dobrzenice

Drugim argumentem wiążącym linię Jana Kapusty Czachorowskiego z herbem Korab jest obecność tej linii w Dobrzenicach. Ponieważ w archiwach zachowały się liczne zapiski metrykalne aż z początku XVII wieku, stąd są dobrze opracowane linie genealogiczne, aczkolwiek z wieloma dziurami i brakami (potrzebne dalsze prace poszukiwawcze w archiwach). Właśnie Czachorowscy z Dobrzenic udowodnili swoje szlachectwo pod herbem Korab. Ale niestety wszystkich Czachorowskich z Dobrzenic nie udało się jeszcze powiązać z jednym drzewem genealogicznym. I właśnie to nie pozwala na jednoznaczne stwierdzenia.

Ale wróćmy do Sędka (Sędzysława?) syna Józefa Kapusty Czachorowskiego z Czachorowa. Sędek urodził się ok. 1560 chyba w Czachorowie lub Gajewie (bardziej prawdopodobne). Jego syn Stanisław Sędek ur. ok. 1595, przenosi się do Dobrzenic przed 1613 r. Wraz ze zmianą miejsca zmienił się i przydomek. Choć możliwe, że ojciec (Sędek) nie używał przydomku Kapusta. Linia Stanisława Sędka dobrze, aczkolwiek niekompletnie w liniach bocznych, poznana jest aż do jego prapraprawnika Tomasza Czachorowskiego (1744-1814), który przeniósł się do Kurowa. Z jego jedenaściorga dzieci dalsze losy poznane są tylko dla Anny, żony Jakuba Mysłakowskiego. W linii Stanisława Sędka jest wielu męskich potomków o nie poznanych losach. Dodatkowo z Dobrzenic znamy kilka gałęzi o jeszcze nie udokumentowanych powiązaniach. Przykładowo jedna z linii przeniosła się do Czachorowa, gdzie potomkowie żyją do dziś.

Udało się także odszukać osoby wymieniane w Heroldii. Ale i tu są pewne niejasności i niepewno-

ści. Stanisław Sędek miał czworo dzieci: Annę (1619), Zofię (1613), Tomasza (1622, osiadł chyba w Głuchowie) oraz Wawrzyńca (ok. 1615-1619). Wawrzyniec z żony Jadwigi z Łukowskich miał synów: Wawrzyńca (1647), Wojciecha (1644) i chyba z żony Elżbiety - Stanisława (1652).

Być może wymieniony wyżej Stanisław to ten sam, który ok. 1728 zenił się z Zofią Kotarską. To już linia udokumentowanych Korabitów. Stanisław miał synów: Walentego (ur. 1728, ten zaś z żony Jadwigi ze Starorypińskich synów Walentego i Macieja), Mikołaja Chryzostoma (1740) i Stanisława (1744-1800) ożenionego z Marianną Smoleńską (lub Smolińską). Synowie tegoż Stanisława: Wawrzyniec Kajetan, Jan i Feliks udowodnili swoje szlachectwo w 1851.

Dwie nie w pełni pewne przesłanki przemawiają za tym, że potomkowie Jana Kapusty Czachorowskiego z Czachorowa pieczętują się herbem Korab. Zostało jeszcze wiele luk do pełnego opracowania drzewa genealogicznego tej linii. Ale liczę, że dalsze przeszukiwania w archiwach pozwolą na uzupełnienie braków i rozwianie wątpliwości.

Do tej pory udało się odszukać pojedynczą wzmiankę z wieku XVIII potwierdzającą obecność Korabitów wśród Czachorowskich:

„Wojciech Sobański h. Junosza, ur. w 1692, zm. ok. 1744, regent grodzki lubelski (1722 r.) potem wojski urzędowski (1731 r.), zaślubił w Lublinie w 1772 Mariannę Wierzbicką h. Nieczuja, córkę Jana, regenta ziemskiego lubelskiego i Katarzyny Czachorowskiej h. Korab”.

K. Pułaski „Kronika Polskich rodów szlacheckich Podola, Wołynia i Ukrainy”, tom II, s. 190.

Dodatkowo w dwóch liniach—Czacharowskich oraz Czachorowskich z Kujaw przetrwała pamięć rodziny o herbie Korab.

Stanisław Czachorowski Chruścik h. Rogala

Adres: Stanisław Z. Czachorowski,
10-089 Olsztyn
ul. Iwaszkiewicza 16 m 22
E-mail: a_czacho@wp.pl

Biuletynik redagują Czachorowscy:
Stanisław (Olsztyn), Paweł (Olsztyn), Marek (Kamionki), Daniel (Wrocław), Rafał (Warszawa) i Damian (Nowogród Bobrzański)
Grupa dyskusyjna:
<http://www.hydepark.pl/grupa/czachorowiada>